

UW MENSEN, UW KAPITAAL

Onderdeel van
een geoliede machine

Pensioen in het kort

Welkom bij Cappital!

U bouwt via uw werkgever pensioenkapitaal op, om op uw pensioenleeftijd pensioen aan te kopen. Uw werkgever heeft zijn pensioenregeling bij Cappital ondergebracht waardoor u deelnemer bent bij Cappital. Uw pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Het is - naast uw AOW - uw inkomen nadat u stopt met werken. U werkt er nu voor, maar u ontvangt het als u met werken stopt.

U leest in deze brochure in begrijpelijke taal hoe uw pensioenregeling werkt. In deze brochure gaan we in op deze onderwerpen:

- Hoe werkt mijn pensioenregeling?
- Wat is er voor mijn partner en kind(eren) geregeld?
- Welke keuzes kan ik maken?
- Wat als...?
- Wat moet ik nog meer weten?

Alles weten?

Deze brochure is een eenvoudige samenvatting van het pensioenreglement. Meer informatie over uw pensioenregeling vindt u in Pensioen 1-2-3. Dit overzicht is opgedeeld in drie lagen, met in de eerste laag kort de belangrijkste informatie over uw pensioenregeling. In laag 2 vindt u uitgebreidere informatie over alle onderwerpen van laag 1. De derde laag bestaat uit juridische en beleidsmatige informatie over de pensioenregeling, zoals bijvoorbeeld het pensioenreglement. U vindt al deze documenten op het deelnemersportaal, waarop u via www.cappital.com met uw DigiD kunt inloggen.

Uw pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Het is - naast uw AOW - uw inkomen nadat u stopt met werken

Mijn pensioenregeling

Hoe werkt mijn pensioenregeling?

Uw pensioenregeling bij Cappital is een beschikbare premieregeling (premieovereenkomst). Bij een beschikbare premieregeling bouwt u eigenlijk geen pensioen op, maar een pensioenkapitaal. Met dit kapitaal koopt u later een pensioen aan bij een verzekeraar. Maar hoe bouwt u dat kapitaal nou op?

Uw werkgever stort iedere maand een pensioenpremie op uw persoonlijke pensioenrekening bij Cappital. Cappital belegt die premies voor u. De beleggingen leveren rendement op en zo kan uw pensioenkapitaal groeien. Uw pensioenkapitaal bestaat dus uit de ingelegde premies plus de rendementen die uw beleggingen behalen.

Hoe hoog uw ouderdomspensioen straks is, kunnen we nu nog niet zeggen. Dat hangt af van:

- het pensioenkapitaal dat u heeft opgebouwd;
- de rendementen die uw beleggingen behalen en
- de rentestand op het moment dat u met pensioen gaat.

Let op: het rendement op uw beleggingen kan ook (tijdelijk) 0% of zelfs negatief zijn!

Hoe wordt mijn pensioenpremie berekend?

Er zijn twee dingen die de hoogte van uw pensioenpremie bepalen: uw leeftijd en uw bruto jaarsalaris (inclusief vakantiegeld). U bouwt trouwens niet over uw hele salaris pensioen op. Cappital houdt er namelijk al rekening mee dat u later een AOW-uitkering van de overheid ontvangt.

Daarom telt een deel van uw bruto jaarsalaris niet mee. Dat deel noemen we de franchise. Nadat Cappital de franchise van uw salaris heeft afgehaald, blijft de pensioengrondslag over.

Dus: bruto jaarsalaris
franchise **-/-**
pensioengrondslag

Let op: de franchise kan elk jaar veranderen.

Uw werkgever weet hoe hoog uw huidige franchise is.

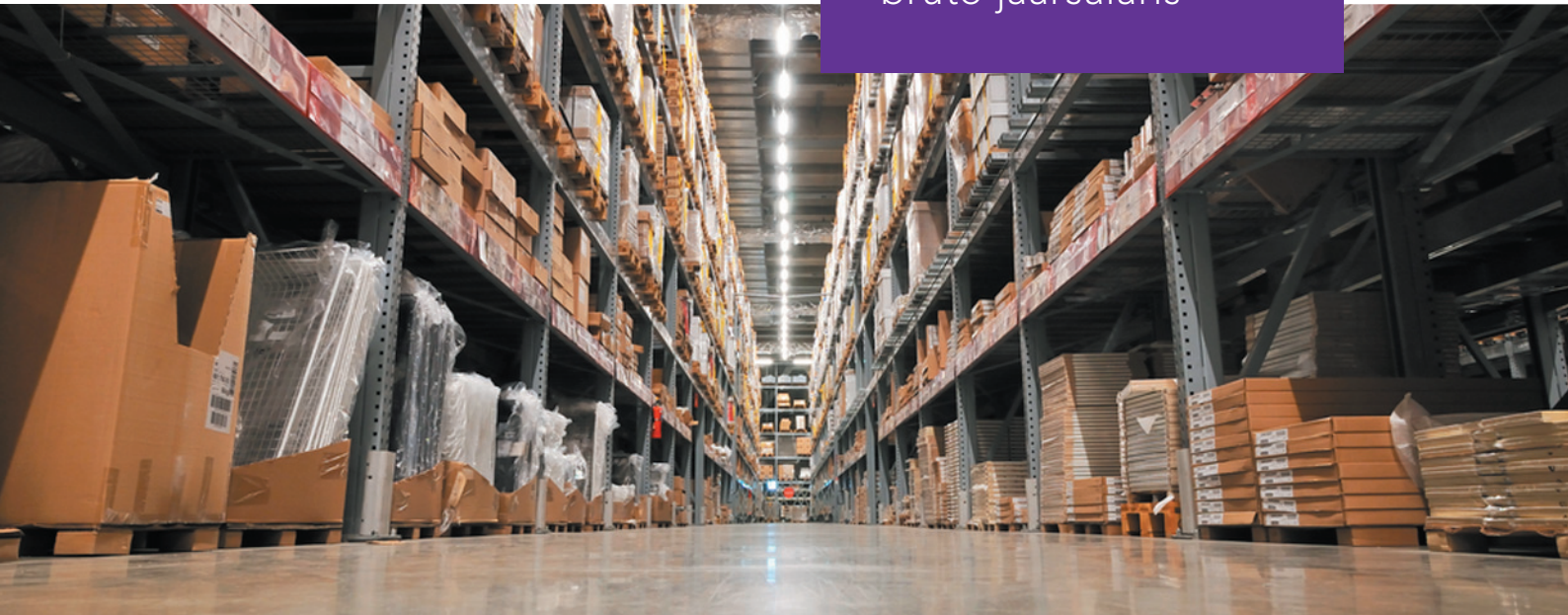
Voorbeeldberekening

Herman heeft een bruto jaarsalaris van € 40.000,-.
De werkgever van Herman gebruikt een franchise van € 14.000,-.

De pensioengrondslag van Herman is dus:

Pensioengevend salaris	€ 40.000,-	
Franchise	€ 14.000,-	-/-
Pensioengrondslag	€ 26.000,-	

Er zijn twee dingen die de hoogte van uw pensioenpremie bepalen:
uw leeftijd en uw bruto jaarsalaris

Waarom is mijn leeftijd belangrijk?

Uw werkgever maakt elke maand uw pensioenpremie naar Cappital over. Die pensioenpremie is een percentage van uw pensioengrondslag. Dat percentage is niet voor iedereen hetzelfde. Het percentage wordt namelijk hoger naarmate u ouder wordt. Dus: hoe ouder u bent, hoe hoger het percentage. Het volgende voorbeeld maakt dat duidelijk.

Voorbeeldberekening

Herman en Monique verdienen allebei € 40.000,- per jaar. Hun pensioengrondslag is dus ook gelijk, namelijk € 26.000,- (zie pagina 3).

Er is wel een verschil: Herman is 55 jaar oud, Monique is 24. In de pensioenregeling van hun werkgever is de pensioenpremie van een 55-jarige 18,8%; een 24-jarige deelnemer heeft recht op 4,6%. Hieronder ziet u hoeveel pensioenpremie Cappital dit jaar voor Herman en Monique ontvangt.

Herman: $18,8\% \times € 26.000,- = € 4.888,-$
Monique: $4,6\% \times € 26.000,- = € 1.196,-$

Wat als ik parttime werk?

Misschien heeft u geen fulltime baan, maar werkt u parttime. Bijvoorbeeld 2 dagen (16 uur) per week. Ook dan bouwt u een pensioenkapitaal op. U bouwt dan natuurlijk wel minder pensioen(kapitaal) op.

Voorbeeldberekening

Als Herman 40% in deeltijd gaat werken, wordt het vaste jaarsalaris € 16.000,-. De pensioengrondslag wordt nog steeds bepaald aan de hand van het salaris dat geldt bij volledige diensttijd, dus van € 40.000,-.

De pensioengrondslag wordt op dezelfde manier vastgesteld en vermenigvuldigd met het deeltijdpercentage. In dit voorbeeld wordt de pensioengrondslag dan: $€ 26.000,- \times 40\% = € 10.400,-$.

Hoeveel betaalt mijn werkgever voor mijn pensioen?

Uw werkgever maakt elke maand uw pensioenpremie naar Cappital over. Die pensioenpremie is een percentage van uw pensioengrondslag. Hoe ouder u bent, hoe hoger dit percentage. In Pensioen 1-2-3 ziet u welk percentage bij uw leeftijd hoort.

En hoeveel betaal ik zelf?

Uw werkgever maakt uw pensioenpremie naar Cappital over. U betaalt zelf ook mee aan uw pensioen. Uw werkgever houdt het deel dat u zelf betaalt in op uw bruto maandsalaris. Vraag aan uw werkgever hoeveel u zelf voor uw pensioen betaalt. Dat staat trouwens ook in uw arbeidsovereenkomst.

Daarnaast zijn er kosten die met beleggen te maken hebben. Op het deelnemersportaal staat hierover meer informatie.

Wanneer kan ik met pensioen?

De standaard pensioenleeftijd in uw pensioenregeling is 67 jaar. Wilt u liever eerder stoppen met werken? Dat kan. U kunt al vanaf uw 60ste met pensioen gaan.

Later met pensioen gaan is trouwens ook mogelijk. Dit kan uiterlijk tot 5 jaar na de datum waarop u recht heeft gekregen op een AOW-uitkering.

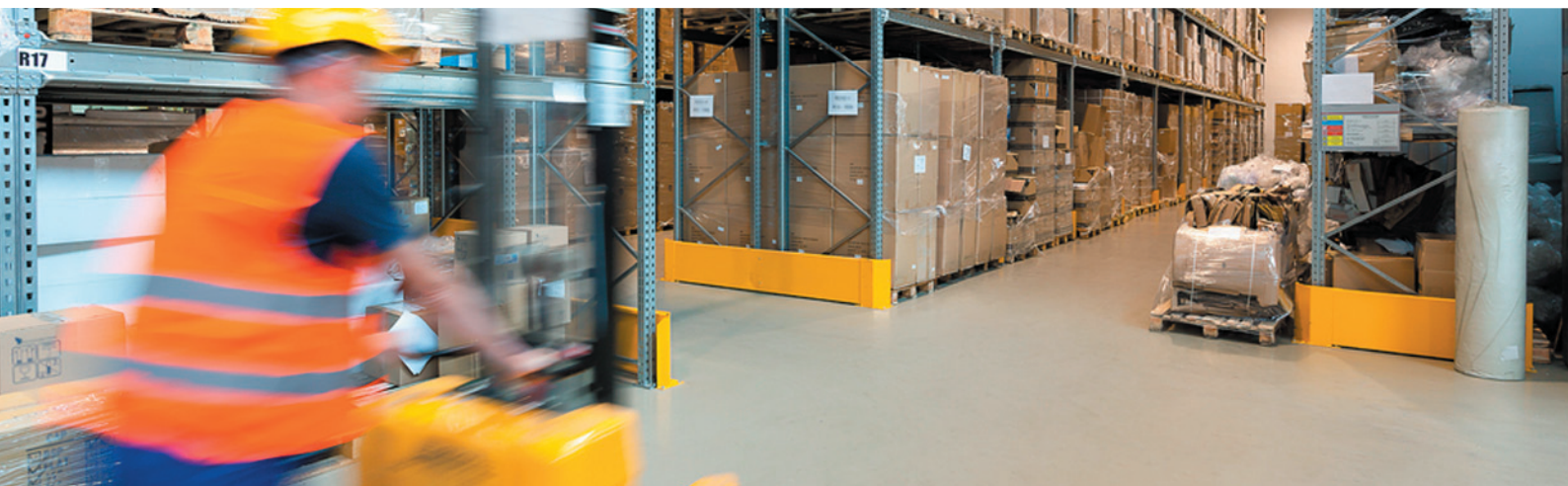
Let op: eerder of later met pensioen gaan, heeft gevolgen voor de hoogte van uw pensioen-uitkering.

Op welk pensioen kan ik straks rekenen?

Dat is op het moment van het opbouwen van uw pensioenkapitaal nog niet duidelijk. De hoogte van uw pensioen is namelijk van een aantal zaken afhankelijk, zoals:

- hoe lang u aan deze pensioenregeling heeft deelgenomen;
- hoeveel u tijdens deze periode verdiende;
- hoeveel pensioenpremie er in totaal voor u is betaald;
- hoeveel rendement u met uw belegde premies heeft behaald;
- hoe hoog de rente is op het moment dat u met pensioen gaat;
- hoeveel kosten de verzekeraar in rekening brengt.

Eerder of later
met pensioen gaan,
heeft gevolgen voor
de hoogte van uw
pensioenuitkering

Pensioen voor mijn partner en kind(eren)

Wat is er voor mijn partner en kind(eren) geregeld?

U bouwt niet alleen voor uzelf pensioen op. Cappital houdt namelijk ook rekening met uw gezinssituatie. Als u vóór uw pensioendatum overlijdt, is er voor uw partner een eigen pensioen: het partnerpensioen. Uw kinderen ontvangen dan ook een eigen pensioen: het wezenpensioen. Hieronder leest u meer over het partner- en wezenpensioen.

Wat krijgt mijn partner?

Als u vóór uw pensioendatum overlijdt, kan uw partner onder bepaalde voorwaarden aanspraak maken op partnerpensioen. De voorwaarden staan in het pensioenreglement. Uw partner ontvangt dit pensioen vanaf het moment dat u overlijdt. Het partnerpensioen is 1,16% van uw laatste pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal dienstjaren. Met dienstjaren bedoelt Cappital het aantal jaren tussen het jaar dat u in dienst kwam en het moment waarop u op 67-jarige leeftijd met pensioen zou zijn gegaan. Uw partner ontvangt het partnerpensioen tot hij/zij zelf overlijdt.

Wat krijgen mijn kinderen?

Als u vóór uw pensioendatum overlijdt kunnen uw kinderen op een wezenpensioen rekenen. Uw kinderen ontvangen dit pensioen vanaf het moment dat u overlijdt. Het wezenpensioen is 0,232% van uw laatste

pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal dienstjaren. Uw kinderen ontvangen het wezenpensioen tot hun 21ste verjaardag, maar het kan in bepaalde gevallen tot hun 27ste verjaardag worden verlengd.

Let op: er is alleen een partner- en wezenpensioen als u tot uw overlijden bij uw huidige werkgever in dienst was. Wilt u dat er ook een partner- en wezenpensioen is als u ná uw pensioendatum overlijdt? Dan moet u hierover afspraken maken met de verzekeraar waar u een pensioen aankoopt.

Voorbeeldberekening

Partner- en wezenpensioen: een voorbeeld
Monique (24) is net in dienst gekomen en komt onverwacht te overlijden. Haar partner John (24) en haar dochter Mirjam (1) blijven achter. Beiden hebben na het overlijden van Monique recht op pensioen.

De laatste pensioengrondslag van Monique was € 26.000,-. Zij is op haar 24ste in dienst gekomen. Het aantal 'dienstjaren' van Monique is dus 67 (de pensioenleeftijd) -/ 24 = 43. Het partnerpensioen is 1,16% van de laatste pensioengrondslag van Monique, vermenigvuldigd met het aantal dienstjaren (43). John heeft hierdoor recht op:
 $1,16\% \times € 26.000,- = € 301,60 \times 43 =$
€ 12.969,- per jaar

Mirjam krijgt tot haar 21ste 0,232% van de laatste pensioengrondslag van Monique, vermenigvuldigd met het aantal dienstjaren (43):
 $0,232\% \times € 26.000,- = € 60,32 \times 43 =$
€ 2.594,- per jaar

Wat krijgen mijn kinderen als ik overlijd vóór mijn pensioendatum?

Zelf regelen: Anw-hiaatpensioen

De overheid kent ook een partnerpensioen: de Anw-uitkering. Hier zijn wel bepaalde voorwaarden aan verbonden; de kans is groot dat uw partner hier niet aan voldoet. Daarom kunt u bij Cappital een speciale verzekering afsluiten: het Anw-hiaatpensioen. Als u hiervoor kiest, is er na uw overlijden een extra pensioen voor uw partner.

U kunt deze verzekering afsluiten op het moment dat u deelnemer wordt én als u een nieuwe partner krijgt. Sluit de verzekering vervolgens binnen 2 maanden af, want dan hoeft u namelijk geen gezondheidsverklaring af te geven of medisch gekeurd te worden.

Wanneer, hoeveel?

Het Anw-hiaatpensioen gaat in op de eerste dag van de maand waarin u overlijdt. Uw partner ontvangt het Anw-hiaatpensioen tot hij/zij de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.

Het Anw-hiaatpensioen is gelijk aan het bedrag van de wettelijke Anw-uitkering van het jaar waarin u overlijdt. De hoogte van deze uitkering verandert elk jaar. Op www.svb.nl ziet u hoe hoog de uitkering dit jaar is.

Let op: als het Anw-hiaatpensioen eenmaal is ingegaan, verandert het bedrag niet meer.

Wat krijgt mijn partner als ik overlijd vóór mijn pensioen-datum?

Mijn pensioenkeuzes maken

Welke keuzes kan ik maken?

U bouwt pensioenkapitaal op. Dat pensioenkapitaal is van u. Dan is het logisch dat u daar ook iets over te zeggen heeft. Tot op zekere hoogte is dat ook zo. U kunt voor een deel namelijk zelf bepalen wat er met uw pensioenkapitaal gebeurt.

Kan ik het pensioen dat ik hiervoor opbouwde meenemen naar Cappital?

Ja, dat kan. Dit heet waardeoverdracht. Het pensioen dat u bij uw vorige werkgever(s) opbouwde, wordt dan omgezet naar een pensioenkapitaal bij Cappital. U vraagt waardeoverdracht bij uw nieuwe werkgever aan. Die komt dan eerst met een voorstel (offerte). Daarna besluit u of u het voorstel accepteert.

Let op: waardeoverdracht kan gunstig voor u zijn, maar is dat niet altijd. Denk hier dus goed over na. Een financieel adviseur kan u hierbij helpen.

Kan ik zelf kiezen hoe mijn pensioenpremie wordt belegd?

Ja, dat kan. Eigenlijk zijn er drie mogelijkheden: beleggen volgens de Life Cycle, Vrij beleggen of het Garantpensioen. En binnen de Life Cycle zijn er weer drie mogelijkheden: Defensief, Neutraal of Offensief. Hieronder leggen we dat uit. Op het moment dat u deelnemer wordt, belegt u automatisch volgens de Life Cycle Neutraal. Als u dat goed vindt, dan hoeft u niets te doen. Maar het is ook mogelijk dat u liever iets risicovoller (Offensief) of juist met minder risico (Defensief) wilt beleggen. U kunt uw beleggingskeuze maandelijks aanpassen via de Profielwijzer op het deelnemersportaal. Wilt u meer vrijheid met uw beleggingen, dan is dat ook mogelijk. U kiest dan voor Vrij beleggen. Vrij beleggen betekent trouwens niet dat u helemaal kunt doen wat u wilt. Er zijn binnen Vrij beleggen 7 mogelijkheden (depots), variërend van 100% beleggen in aandelen tot 100% obligaties. Een derde mogelijkheid is het Garantpensioen. Bij het Garantpensioen koopt u elke maand direct een pensioen in.

U kunt de manier waarop u belegt elke maand aanpassen via de Profielwijzer op het deelnemersportaal op onze website www.cappital.com. Daar vindt u nog veel meer informatie over beleggen en kunt u elke twee maanden op uw rekeningoverzicht zien hoeveel rendement uw beleggingen hebben behaald.

Let op: beleggen betekent altijd dat u een zeker risico loopt. Zelfs als u voor de meest veilige manier (Life Cycle Defensief) kiest.

Heb ik zelf nog invloed op mijn pensioen?

Zeker! Uw pensioenregeling biedt verschillende mogelijkheden om uw pensioen voor uzelf 'op maat' te maken. Zo geeft u zelf vorm aan uw pensioen. Dat doet u eigenlijk al op het moment dat u nog werkt. U bepaalt immers zelf hoe u de pensioenpremies belegt. Maar vlak vóór uw pensionering kunt u nog een aantal andere keuzes maken:

- bij welke verzekeraar koop ik mijn pensioen aan?
 - dat bepaalt u helemaal zelf
 - vraag bij meerdere verzekeraars een offerte aan
- welk(e) pensioen(en) koop ik aan?
 - wilt u alleen een ouderdomspensioen voor uzelf?
 - of ook een partnerpensioen?
 - wilt u een pensioen dat elk jaar iets omhoog gaat?

Dit zijn keuzes die u moet maken. U moet een pensioen bij een verzekeraar aankopen, en u moet dan natuurlijk ook weten welk pensioen u wilt aankopen. Daarnaast zijn er keuzes die u kunt maken, maar niet verplicht bent te maken. Hieronder leggen we dit uit.

Als u verder niets doet, gaat uw pensioen op uw 67ste in. Vanaf dat moment ontvangt u elke maand dezelfde pensioenuitkering. Maar dat hoeft niet. U kunt namelijk ook:

- Eerder - dus voor uw 67ste - met pensioen gaan
- Later - dus na uw 67ste - met pensioen gaan
- De eerste jaren een hogere uitkering
 - daarna de rest van uw leven een lagere uitkering
- De eerste jaren een lagere uitkering
 - daarna de rest van uw leven een hogere uitkering
- Een tijdelijk ouderdomspensioen
 - als u met pensioen gaat, en nog geen AOW ontvangt.

Op de website van Cappital vindt u meer informatie over deze pensioenkeuzes. Gebruik het Pensioendashboard om te kijken wat de (financiële) gevolgen van de verschillende keuzes zijn.

Bij deelname,
belegt u automatisch
volgens de Life Cycle
Neutraal

Bijzondere gebeurtenissen

Wat als?

Sommige gebeurtenissen in uw persoonlijk leven hebben invloed op uw pensioen. U kunt bijvoorbeeld arbeidsongeschikt worden, of bij een andere werkgever gaan werken. Dan gebeurt er iets met uw pensioen. En in veel gevallen moet u zelf ook iets doen.

Wat gebeurt er als mijn partner en ik gaan scheiden?

Als u gaat scheiden, heeft uw ex-partner recht op een deel van uw pensioen. Om precies te zijn: uw ex-partner heeft recht op 50% van het pensioenkapitaal dat u tijdens het huwelijk of het geregistreerd partnerschap opbouwde. Andersom geldt dat natuurlijk ook. Als uw ex-partner een pensioen heeft opgebouwd, heeft u recht op de helft daarvan. Dat recht op de helft van het pensioen van de ex-partner heet verevening. U zit hier niet aan vast. U kunt samen met uw ex-partner andere afspraken maken.

Als u gescheiden bent en overlijdt, kan uw ex-partner in aanmerking komen voor een partnerpensioen. Dit heet het bijzonder partnerpensioen. Uw ex-partner heeft hier dus niet altijd recht op. Dat is afhankelijk van het moment van de scheiding en het moment waarop u overlijdt.

Wat gebeurt er als ik arbeidsongeschikt word?

Als u tijdens uw dienstverband arbeidsongeschikt wordt, blijft u gewoon pensioenkapitaal opbouwen. U gaat zelf minder premie betalen voor uw pensioen. Gaat u daarna uit dienst? Dan blijft Cappital de premie voor u betalen. Cappital stopt hier pas mee als u niet meer arbeidsongeschikt bent.

Let op: dit geldt niet als u arbeidsongeschikt wordt terwijl u al uit dienst bent.

Wat gebeurt er als ik ergens anders ga werken?

Gaat u ergens anders werken? Dan krijgt u misschien ook een andere pensioenregeling, bij een ander pensioenfonds (of –verzekeraar). Het pensioenkapitaal dat u bij Cappital heeft opgebouwd blijft gewoon van u. U kunt dit kapitaal bij Cappital laten staan. Of u neemt het mee naar de pensioenuitvoerder van uw nieuwe werkgever. Dat meenemen van uw pensioen(kapitaal) heet waardeoverdracht.

Let op: zolang uw pensioenkapitaal bij Cappital staat, blijft het belegd. U blijft dus ook beleggingsrisico lopen.

Als u ergens anders gaat werken, heeft dat ook effect op het pensioen voor uw partner en uw kind(eren). Het partner- en wezenpensioen stopt namelijk op het moment dat u stopt als deelnemer bij Cappital.

Wat gebeurt er als ik werkloos word?

Als u werkloos wordt, bent u geen deelnemer meer bij Cappital. U bouwt dus ook geen pensioenkapitaal meer op. Uw pensioenkapitaal blijft voorlopig bij Cappital staan. Zij blijven het voor u beleggen. U blijft dus ook een zeker beleggingsrisico lopen.

Ontvangt u direct na uw ontslag een WW-uitkering en overlijdt u terwijl u deze uitkering nog steeds ontvangt? Dan hebben uw partner en kind(eren) mogelijk recht op een partner- en/of wezenpensioen.

Wat gebeurt er als ik met pensioen ga?

Op het moment dat u met pensioen gaat, koopt u met uw pensioenkapitaal een pensioen aan. Dat doet u bij een verzekeraar. U bepaalt zelf bij welke verzekeraar u dat doet.

Wat moet ik nog meer weten?

Deze brochure geeft u een eerste idee van uw pensioenregeling. Over uw pensioenregeling valt natuurlijk nog veel meer te vertellen. Daarom geeft Cappital u op verschillende manieren nog meer informatie, vooral via de website.

Wat kunt u van Cappital verwachten?

Cappital voert uw pensioenregeling zo goed mogelijk uit. Cappital probeert u zo zorgvuldig, duidelijk en begrijpelijk mogelijk te informeren over de pensioenregeling.

Naast deze brochure ontvangt u elk jaar een pensioenoverzicht. Dit is uw UPO (Uniform Pensioenoverzicht). Het UPO geeft u informatie over het pensioenkapitaal dat u tot dat moment heeft opgebouwd. Maar ook hoeveel pensioen u daarmee later kunt aankopen. Ongeveer dan, want er kunnen in de tussentijd altijd dingen veranderen.

Het Pensioendashboard laat zien hoe het met uw pensioen gaat. Nu, maar ook wat u van de toekomst kunt verwachten. Met het Pensioendashboard kunt u namelijk verschillende berekeningen maken. Zo ziet u gelijk wat de invloed van bepaalde pensioenkeuzes is. Bijvoorbeeld als u twee jaar eerder met pensioen wilt gaan.

Op het deelnemersportaal vindt u heel veel informatie over pensioen, uw pensioenregeling en Cappital.

Denk hierbij onder andere aan de/het:

- Pensioen 1-2-3;
- Pensioenreglement;
- Jaarverslag;
- Rekeningoverzicht;
- Pensioendashboard;
- Brochures;
- Nieuwsbrieven.

Wat verwacht Cappital van u?

Cappital kan uw pensioenregeling niet zonder u uitvoeren. Soms hebben zij gewoon uw hulp nodig. Zo verwachten zij van u dat u Cappital op de hoogte houdt van belangrijke veranderingen in uw persoonlijke situatie. Verder verwachten zij dat u alle gegevens en documenten geeft waar Cappital u om vraagt.

Website: www.cappital.com

Op www.cappital.com vindt u meer informatie over uw pensioenregeling. U kunt daar doorklikken naar uw eigen deel van de website. Dat heet 'Mijn pensioen'. Op Mijn pensioen vindt u ook persoonlijke informatie over uw pensioen, zoals uw pensioenpost. Dankzij het Pensioendashboard kunt u zien wat bepaalde keuzes voor uw pensioen betekenen. U krijgt met uw DigiD eenvoudig toegang tot Mijn pensioen. Zodat niemand anders uw persoonlijke informatie kan bekijken.

Pensioenreglement

In het pensioenreglement vindt u alle details en de voorwaarden waaraan u moet voldoen om voor pensioen in aanmerking te komen.

Op de website
van Cappital vindt
u meer informatie
over de verschillende
keuzes

Heeft u nog vragen?

Op het deelnemersportaal vindt u meer informatie over de pensioenregeling. U kunt ook telefonisch contact opnemen: (050) 522 50 77. U kunt Cappital bereiken van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur. Of stuur uw e-mail naar deelnemer@cappital.com.

Als u belt of mailt, vermeld dan uw pensioennummer. U vindt dit nummer op de brieven van Cappital onder 'Ons kenmerk'. Zij kunnen u dan beter van dienst zijn.

Cappital Premiepensioeninstelling B.V.

Postbus 554

9700 AN Groningen

www.cappital.com

September 2016

Disclaimer

Cappital heeft er alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat de informatie in deze brochure actueel is. Toch zou er iets aan onze aandacht ontsnapt kunnen zijn. In geen geval is Cappital aansprakelijk voor enige directe of indirecte schade als gevolg van of in verband met het gebruik van de in deze brochure beschikbare informatie. Het pensioenreglement is uiteindelijk leidend.